

**Effekter af fondsprojekter og regionale mål af
Karin Jørgensen, KRU, Region Hovedstaden
og Maria Rye Dahl, DAMVAD**

Sessionens program

- Præsentation og formål
- Stigende fokus på evaluering af resultater og effekter
- Tilgange til måling af resultater og effekter
  - Den programteoretiske tilgang
  - Den kontrafaktiske tilgang
- Erfaring med koncept for løbende evaluering og effektmåling af projekter

Præsentation – Hvem er vi?

Maria Rye Dahl

Konsulent, Employment and educational policy, evaluation theory and practice, DAMVAD

+45 2720 9200
mrd@damvad.com

Vækstforum
Hovedstaden

Region
Hovedstaden

Karin Jørgensen

Chefkonsulent, Koncern Regional Udvikling, Erhverv & Internationalisering, Region Hovedstaden

+45 3866 5522
karin.jorgensen@regionh.dk

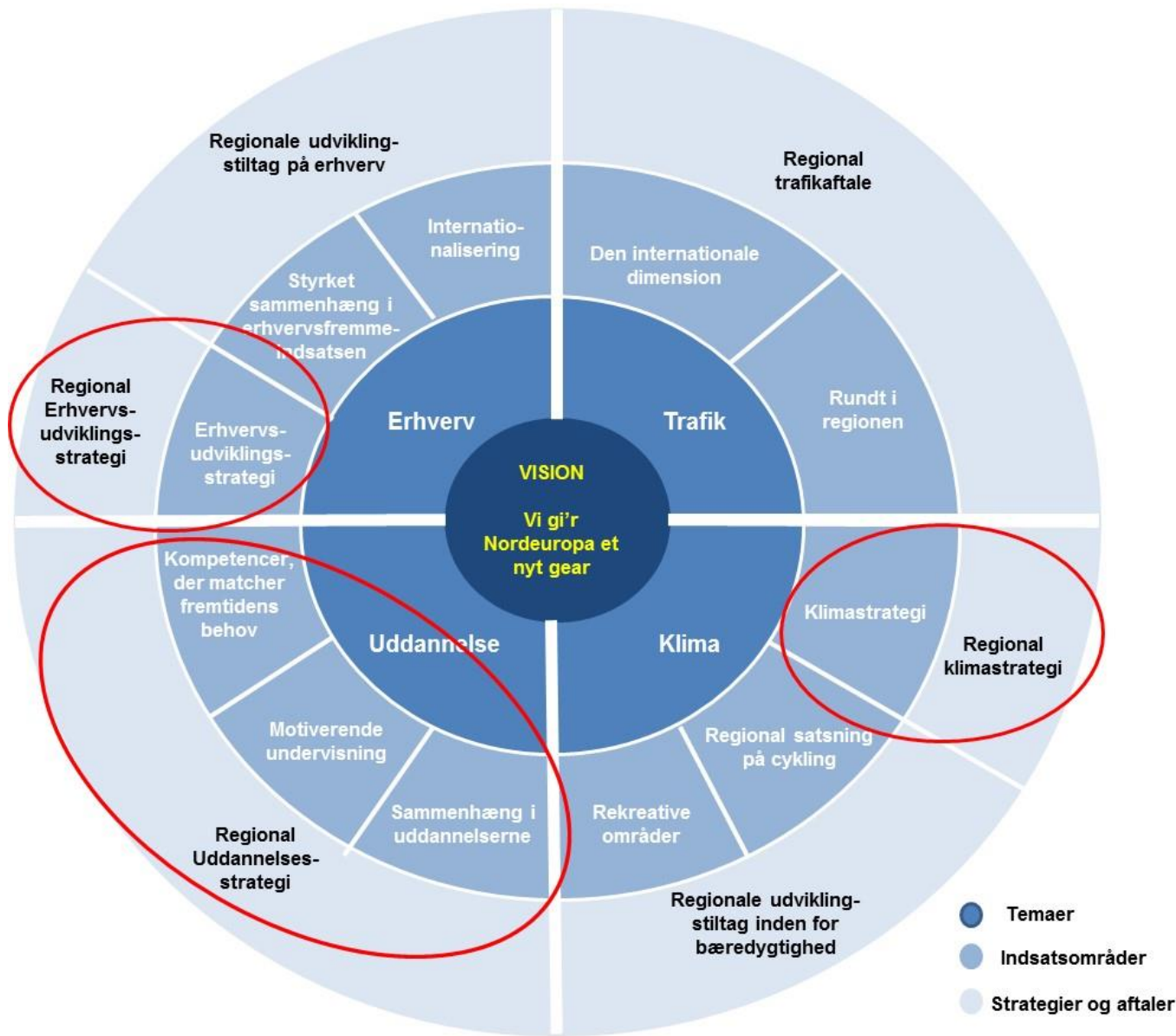
Formålet med dagens session

- Indsigt i et eksempel på koncept for lærende overvågning, effektmåling og evaluering af projekter
- Blive klogere på, hvordan man kan sikre struktureret og løbende evaluering og måle effekter på projekter
  - Hvilke metoder kan anvendes
  - Hvad kræver det
  - Hvordan sikrer man sammenhæng med regionale målsætninger
- Indsigt i hvilke krav der stilles til fondsprojekter fremadrettet

1. Hvorfor fokus på resultater og effekter?

2. Hvordan måler man resultater og effekter?

3. Erfaring med koncept for løbende evaluering og effektmåling af projekter

Koncept for lærende evaluering og effekt-måling af projektportefølje og strategier

Hvorfor et evalueringskoncept?

- Øget fokus på målopfyldelse, resultater og effekter - RegionH, nationalt og EU – nyt strukturfondsprogram
- Sammenhæng mellem mål på strategi-, indsatsområde- og projektniveau
- Ensartede målinger på tværs af strategier og projekter
- Forventningsafstemning (hvornår kan hvilke effekter måles?)
- Prioritering af projekter

Koncept for lærende evaluering...

Hvad skal konceptet bidrage til?

- Indtænke løbende evaluering og opfølgning systematisk i regionale udviklingsprojekters livscyklus
- Etablere best practice for samarbejde med og rådgivning af projektansøgere i udvikling af evalueringsdesign, udformning/kvalificering af programteori og løbende opfølgning
- Opstille effektmål på projektniveau, der bidrager til at opfylde mål på indsatsområde- og strateginiveau
- Skabe en fælles referenceramme for læring og opfølgning i forhold til de enkelte projekter, indsatsområder og overordnede strategier

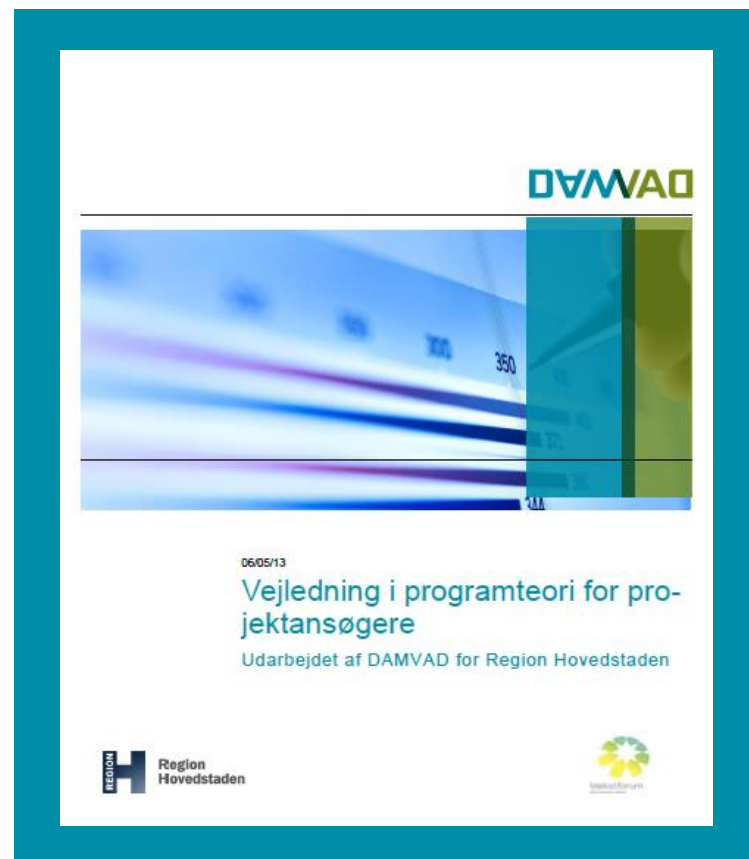

Konceptets elementer

Evalueringskoncept - rapport

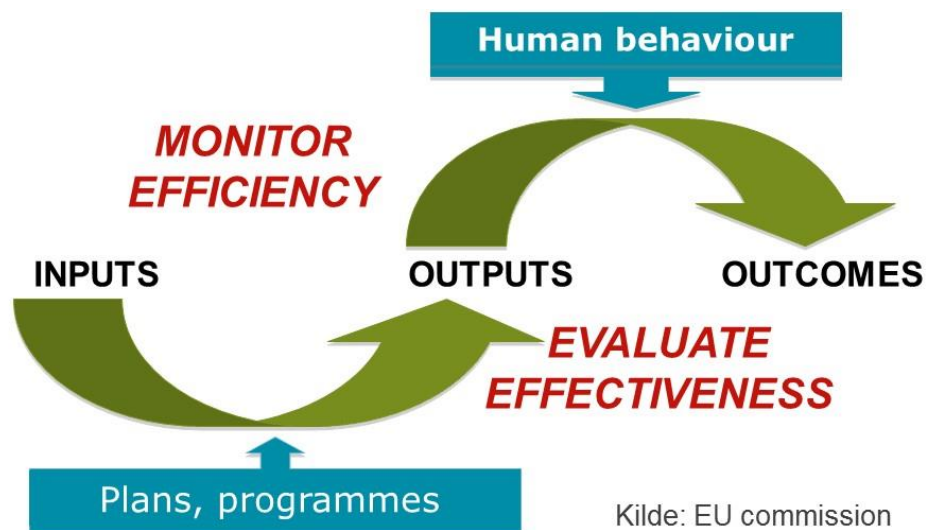

Vejledning i programteori og undervisningsmateriale

Ny evalueringspolitik for 2014-2020

- Kritik af hidtidig evalueringsindsats
- Større skelnen mellem forskellige typer af indikatorer
- Skelnes ikke i tilstrækkelig grad ml. outcomes og impacts
- Fælles "common indicators" på tværs af lande

1. Hvorfor fokus på resultater og effekter?

2. Hvordan måler man resultater og effekter?

3. Erfaring med koncept for løbende evaluering og effektmåling af projekter

Hvad er resultater og effekter?

Typisk anvendte begreber...

- "Output" – det, der umiddelbart produceres som konsekvens af projektets aktiviteter – typisk produkter eller services
- "Outcome" – den eller de variabler, som vi i sidste instans er interesserede i at påvirke – ofte resultater for nogle individer

Effekter – hvad er det og hvordan måles det?

- Ikke bare et tal eller en indikator man kan måle på, men en relation – sammenhængen mellem den offentlige indsats og de resultater, der kan iagttages
- Svære at måle, pga. når en indsats igangsættes, påvirkes de variable, vi er interesserede i, af mange andre forhold

Typer af effekter

Tid	Typer af effekter
3 – 10 år	<ul style="list-style-type: none"> • Flere vækstiværksættere blandt deltagende studerende end i kontrolgruppe • Større værdiskabelse blandt deltagende studerende end i kontrolgruppe (intrapreneurship) • Flere arbejdspladser i regionen • Stærkere økonomisk vækst i regionen
1 – 7 år	<ul style="list-style-type: none"> • Flere opstartsvirksomheder blandt deltagende studerende end i kontrolgruppe (entrepreneurship) • Større værdiskabelse blandt deltagende studerende end i kontrolgruppe (intrapreneurship)
0 – 1 år	<ul style="list-style-type: none"> • Stærkere kompetencer inden for entrepreneurship og innovation blandt deltagende studerende end i kontrolgruppe.

Løbende evaluering og måling af effekter

- Forskellige indikatorer til forskellige typer af projekter
- Resultatprojekter/udviklingsprojekter
- Forventningsafstemning ift tidshorisont for måling af effekter
- Direkte og indirekte effekter
- Færre midler – og flere ”common indicators” i kommende strukturfondsperiode
- Måske øget fokus på resultatprojekter og mindre plads til ”skæve” projekter, hvor resultater ikke kendes på forhånd?

Den kontrafaktiske tilgang

- Effekt er de resultater, vi opnår via indsatsen, minus de resultater vi ville have opnået, hvis vi ikke havde gennemført indsatsen
- De resultater vi ville have opnået, hvis vi ikke havde gennemført indsatsen, kaldes ”den kontrafaktiske situation”
- Det er ikke muligt på samme tid både at deltage i en indsats og ikke at deltage i en indsats
- Derfor sammenligner vi udfaldet (outcome) for grupper, der er sammenlignelige i statistisk forstand

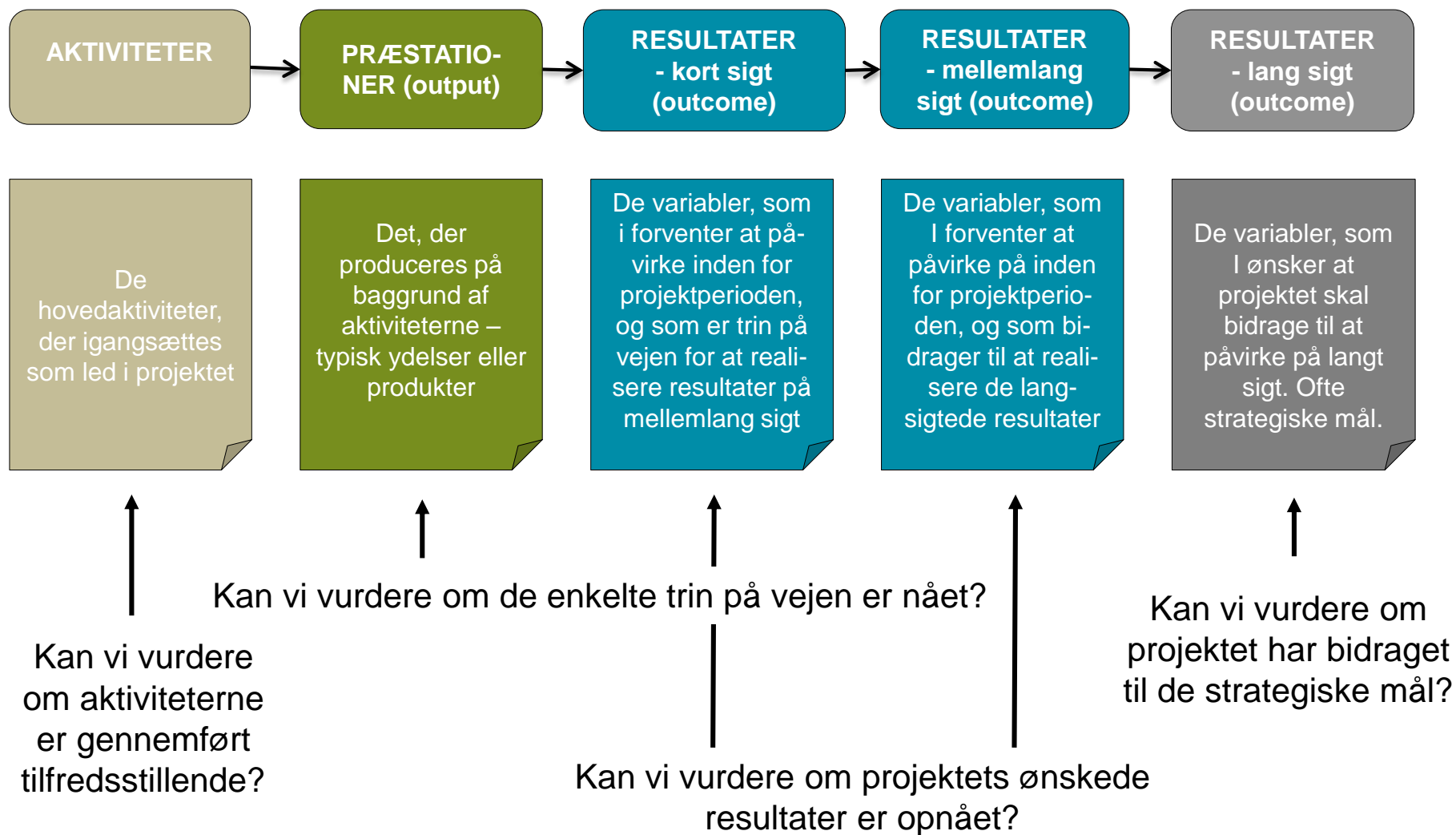
Den programteoretiske tilgang

Hvad er en programteori?

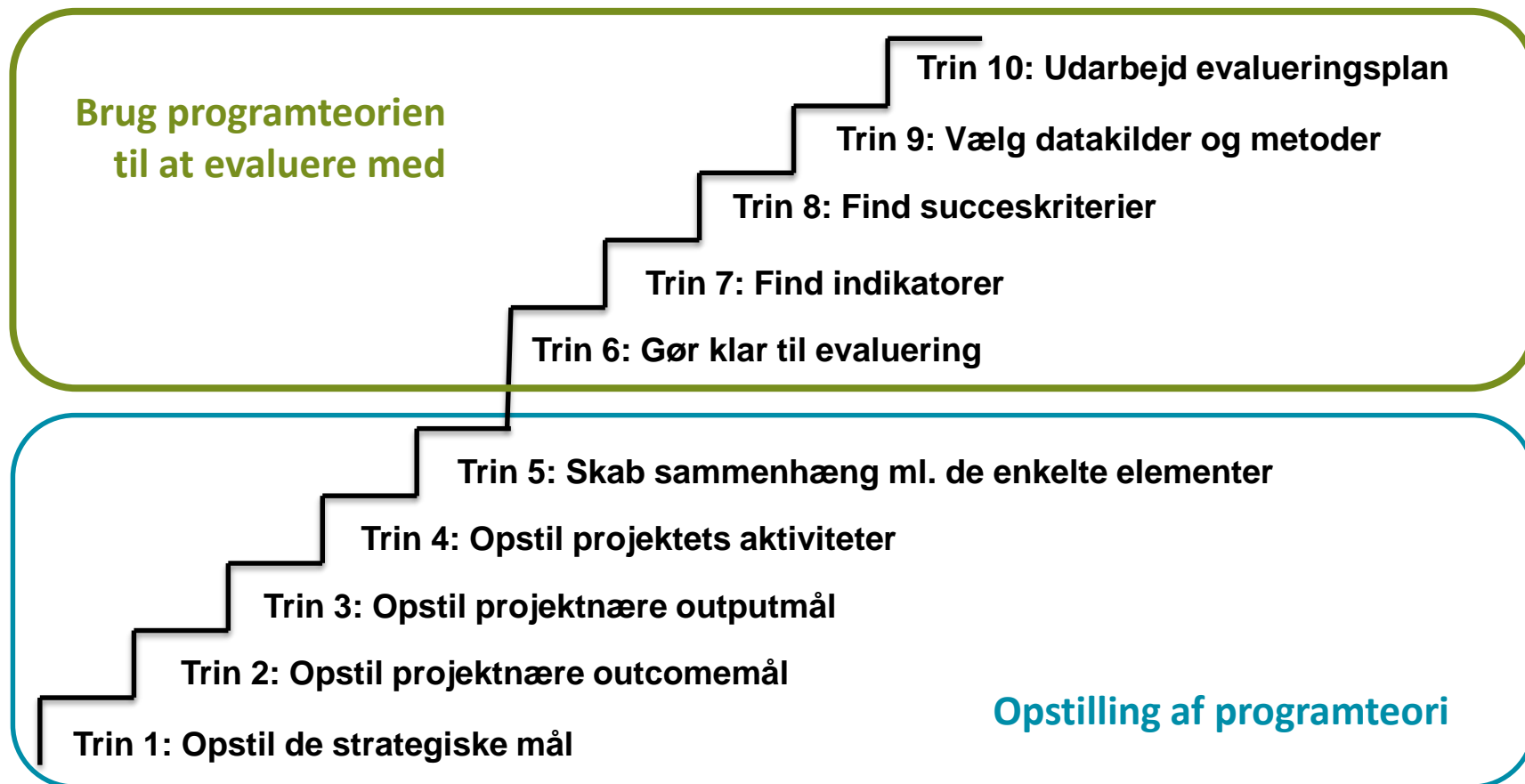
- Synliggørelse af sammenhæng mellem regionale, strategiske mål og projektnære mål
- Visuel beskrivelse af forestillinger om, hvorfor vi tror et projekt virker, og hvorfor det er velegnet til at nå bestemte mål
- En måde at visualisere sammenhængen mellem aktiviteter, trin på vejen og resultater på kort og langt sigt
- Analytisk redskab, der kan bruges til at formulere de vigtigste tanker i projektet – en metode til at udvikle, målrette projekter og deres resultatopnåelse

Elementerne i en programteori

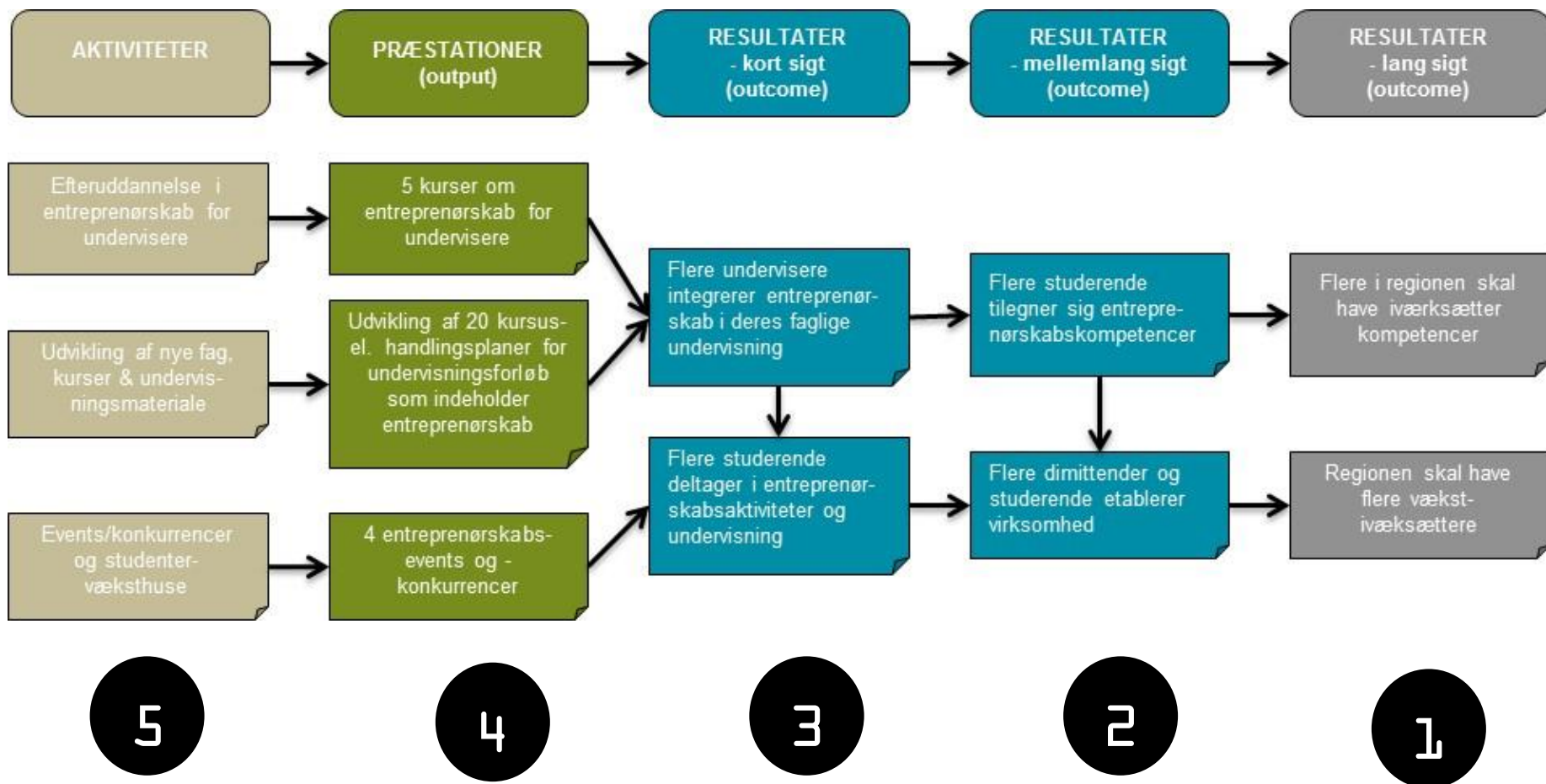

Opstilling og evaluering af programteori

Kilde: DAMVAD (2013) Vejledning i opstilling af programteori

Eksempel: Projekt om udvikling af kompetencer i entreprenørskab & innovation

Værdien af en programteori ... internt

- Skaber **overblik** over projektforsløbet
- Skaber **fælles forståelse** af projektet
- Understøtter **faglig refleksion** og udfordre eksisterende forståelser
- Fungerer som **planlægningsværktøj** og dermed virke understøttende i implementeringen
- Skaber **fokus på sammenhæng** ml. aktiviteter og mål
- Opstiller **fokuspunkter/målepunkter** til evaluering
- **Dokumenterer** projektets kvalitet og resultater

Værdien af en programteori... eksternt

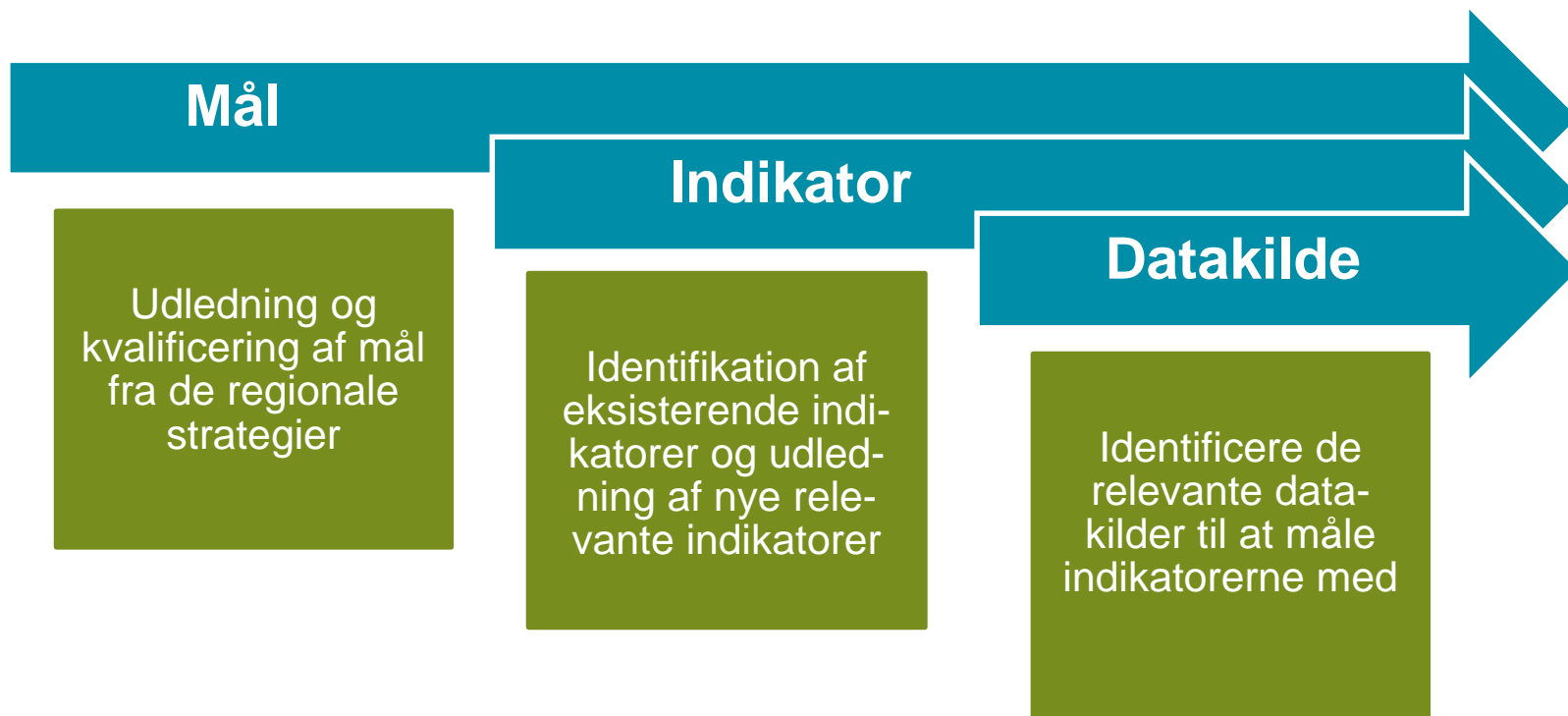
- **Videreformidle** de gode erfaringer visuelt
- **Forventningsafstemme** mht. hvilke resultater, der forventes at komme ud af projektet
- Sikre **sammenhæng mellem regionale, strategiske mål og projektnære mål**
- Dokumentation af indsatser skaber **bedre beslutningsgrundlag** for at vælge de virksomme projekter – styring og prioritering
- **Styre efter** at få mere af det der virker

1. Hvorfor fokus på resultater og effekter?

2. Hvordan måler man resultater og effekter?

3. Erfaring med koncept for løbende evaluering og effektmåling af projekter

3. Identificer mål, indikatorer og datakilder

Bilag 2: Erhvervsstrategien – strategiske mål, succeskriterier, indikatorer og datakilder

Indsatsområde	Overordnet målsætning	Mål	Succeskriterier/ konkrete mål	Indikatorer	Datakilder		
					Statistikbanken	Registerdata	Andet
1. Ny velfærd- og sundhedsteknologi som en god forretning	1.a. Velfærdsteknologi og -service Være førende vækstregion i Nordeuropa indenfor velfærdsteknologi og service	Beskæftigelse og eksport skal være vokset med hhv. 9 pct. og 17 pct. i 2013 i forhold til 2007	Højere omsætning inden for velfærdsteknologi og -serviceerhvervene (ny)	1.1. Andel og antal beskæftigede inden for velfærdsteknologi og -service	Velfærdsteknologi, Region Hovedstaden - Beskæftigede, eksport og værditilvækst		
				1.2. Værditilvækst pr. beskæftiget inden for velfærdsteknologi og -service	Velfærdsteknologi, Region Hovedstaden - Beskæftigede, eksport og værditilvækst		
				1.3. Vækst i eksport inden for velfærds- og sundhedsteknologiområdet	Kilde: Copenhagen Economics pba. Region Syddanmark og Danmarks Statistik. Se 2.1		
				1.4. Omsætning inden for inden for velfærdsteknologi og -serviceerhvervene			
				1.5. Antal virksomheder i samarbejde med støttede forskningsinstitutioner inden for velfærdsteknologi og -service			Samspilsdatabasen
				1.6. Private investeringer i F og U inden for velfærdsteknologi og -service	(FORSK01): Erhvervslivets udgifter til egen FoU, fordelt på driftsudgifter og investeringsudgifter, i Region Hovedstaden. (FORSK02): Erhvervslivets udgifter til købte FoU-tjenester i Region Hovedstaden.		
				1.7. Antal støttede virksomheder i projektet inden for velfærdsteknologi og -service			
				1.8. Antal virksomheder der har introduceret nye produkter og processer (virksomheder/marked) inden for velfærdsteknologi og -service	(INN02): Andelen af innovative virksomheder i Region Hovedstaden. (Innovation er selve introduktionen af nye eller væsentligt forbedrede produkter (varer og tjenesteydelser), produktionsprocesser eller markedsføringsmetoder, samt væsentlige organisatoriske ændringer. Innovationen skal være ny for virksomheden, men behøver ikke at være ny for branchen eller markedet)		
2. Attraktivitet og gode forbindelser	2.a. Tilgængelighed Den direkte tilgængelighed til hovedstadsregionen via flyruter skal være forbedret i 2013	Regionen opnår en stigning i den direkte tilgængelighed beregnet ud fra rejsetid og frekvens for samtlige ruter på 13 pct. I 2013 ift 2008, så regionen genvinder sin høje tilgængelighed og klart distancerer andre nordiske lufthavne.	2.1 Rejsetid og frekvens for ruter	Connectivity point indeks. Se 3.1 - international direkte tilgængelighed i connectivity point			
	2.b Turisme	Den årlige vækst i	2.2. Antal udenlandske overnatninger i regionen	Se 3.2 - Udenlandske overnatninger(DST)			

Hvad kan konceptet?

Oversigten giver mulighed for at:

- Definere relevante mål for projekterne som sikrer overensstemmelse med regionen strategier og indsatsområder
- Effektmåle på det enkelte projekt ud fra indikatorer på projektniveau
- Evaluere resultaterne af de enkelte projekter samlet i forhold til indikatorer for det pågældende indsatsområde, som igen kan ses i sammenhæng med andre indsatsområders indikatorer og i forhold til den overordnede strategis indikatorer

Overordnet strategisk niveau

Vækst i BNP pr. indbygger på niveau med de mest succesrige regioner i Nordeuropa

Dvs. frem mod 2020 skal regionen gå mod at have en moderat årlig vækst i BNP pr. indbygger på 1,7 pct. til 2,5 pct.

Indsatsområdeniveau

1. Ny velfærd- og sundhedsteknologi som en god

- Velfærdsteknologi og -service

2. Attraktiv metropol med gode forbindelser

- Tilgængelighed
- Turisme
- Udenlandske virksomheder
- Internationalt samarbejde om innovation
- Udenlandsk arbejdskraft

3. Innovation og forskning – vidensregionens base

- Patentering
- Innovative virksomheder
- Universitets- og forskningsinstitutioner som innovationspartnere
- Højtuddannede i den private sektor

4. Talent og kompetencer i verdensklasse

- Ungdomsuddannelse
- Ufaglærte
- Videregående uddannelser
- Udenlandsk talent
- Videre og -efteruddannelse

5. Erhvervsklynger - stærke nicher i global konkurrence

- Beskæftigelse i klyngeerhverv
- Højtuddannede i klyngeerhverv
- Erhvervsklyngers relative styrke

6. Vækstiværksættere med international tilgang

- Iværksætterkompetencer
- Overlevelse
- Vækstiværksættere

Antal projekter: 8
Totalsum: 58 mio.

Antal projekter: 5
Totalsum: 15 mio.

Antal projekter: 10
Totalsum: 75mio.

Antal projekter: 3
Totalsum: 4 mio.

Antal projekter: 20
Totalsum: 100 mio.

Antal projekter: 17
Totalsum: 30 mio.

Projektniveau

Projekt XX

Projektsum: 7 mio.

Outcomes:

Resultat 1
Resultat 2
Resultat 3

Projekt YY

Projektsum: 15 mio.

Outcomes:

Resultat 1
Resultat 2
Resultat 3

Projekt ZZ

Projektsum: 0,5 mio.

Outcomes:

Resultat 1
Resultat 2
Resultat 3

Projekt A

Projektsum: 10 mio.

Outcomes:

Resultat 1
Resultat 2
Resultat 3

Projekt B

Projektsum: 85 mio.

Outcomes:

Resultat 1
Resultat 2
Resultat 3

Projekt C

Projektsum: 1 mio.

Outcomes:

Resultat 1
Resultat 2
Resultat 3

Effektmåling i Region H i fremtiden

- Øget fokus på opstilling af mål og indikatorer i kommende vækst- og udviklingsstrategi
- Dokumentation af bidrag til målopfyldelse: Opstilling af programteori forud for godkendelse af projekt-ansøgninger
- Overvejelser om evalueringsdesign – afhænger af projekt-type - kombination af kontrafaktisk og programteoretisk tilgang
- Samarbejde med Erhvervsstyrelsen og øvrige regioner om at udvikle ensartede standarder og metoder til effektmåling og evaluering

Implementering af konceptet, hvordan?

Ansøgningsfase

- Dialog med Regionen og Vækstforum om strategiske mål og indikatorer
- Valg af aktiviteter
- Udarbejdelse af foreløbig programteori, der viser sammenhæng mellem aktiviteter og mål
- Dialog om succeskriterier- og realistimen i

Opstartsfasen

- Færdigudvikling af programteori
- Fastsættelse af indikatorer
- Udarbejdelse af evalueringsplan

Driftsfase

- Løbende afrapportering til Regionen og Vækstforum ud fra programteori og evalueringsplan mhp. opdatering af display

Afsluttende fase

- Evaluering med udgangspunkt i programteori
- Særligt fokus på evaluering af effekter

Udfordringer og muligheder for RegionH

- *Kompetenceudvikling* af KRU og projektansøgere i brug af programteori
- *Ressourcekrævende* internt og eksternt særligt i opstartsfasen – hvor meget kan vi kræve af projektansøgere forud for godkendelse?
- *Løbende opfølgning* og læring er ressourcekrævende – men øger kvaliteten af projekterne
- Vurdering af *virkemidler* og mål i projekter – realistiske og sandsynlige? – Styrke kvalitet i projekter og forbedre politisk beslutningsgrundlag
- *Systematisk opsamling* af viden om virkemidler til brug for udvikling af (nye) virkemidler/korrigerende handlinger/stoppe projekter?
- *Synliggøre resultater og effekter* af RegionH's strategier og projekter

Opsamling og spørgsmål

